

TRADIȚIE ȘI FOLCLOR PE VALEA TROTUȘULUI

Ecaterina RAȚĂ¹

ecaterina.rața@gmail.com

ABSTRACT: This article shows the bound between people who are born and raised on Trotuș Valley and local tradition. Their life it is built on this wonderful water which brings sadness and joy in the same time. On the upper river it`s worn a specific port which is, regular, made by hand of the women and the specific colors are red and black. There are also some traditional dances, such as *Rața*, *De doi*, *Ciobănașul*, *Florica*. The songs which are singed have in their composition the melody of water, some specific dances show the life of the mountain men. In order to keep alive these beautiful traditions was created a folk ensemble, named *Mugurașii*, some wonderful kids who sing and dance very beautiful.

KEYWORDS: dance, ritual, costume, tradition

De când am început a păși în lumea aceasta, pașii și viața mi-au fost legate de această apă minunată pe nume Trotuș. În ea ne-am scăldat de prunci, peste ea am trecut să ajungem la pădurile răcoroase, din ea am mâncat delicioșii crăiești sau mrene, pe ea am pândit-o cu teamă în anii când inundațiile ne-au afectat; dar apa aceasta a sporit și înfrumusețat nu doar locurile pe unde a trecut, ci și tradițiile și folclorul ținutului. Astfel se face că pe Valea Muntelui – cea situată pe cursul superior al Trotușului – folclorul autentic abundă de creații, atât în zona obiceiurilor și datinilor ce au loc cu diferite ocazii, cât și în muzică și dansuri populare.

Am fost impresionată de frumusețea melodiilor din zona aceasta, de diversitatea temelor abordate și a instrumentelor utilizate în alcătuirea tarafului, de pașii când sprinteni, când unduitori ai dansului popular, de claritatea strigăturilor ce însoțesc pașii și de costumele remarcabile întâlnite pe valea noastră. Dar toate acestea mi-au devenit mult mai limpezi și mai profunde când am înființat Ansamblul Folcloric „Mugurașii” din comuna Agăș și am început să lucrez cu profesioniști în domeniul folclorului.

Așa că vă pot spune că un costum specific Văii Trotușului pentru fete este alcătuit din ie – cusută manual pe celus sau albită, cu motive

---

¹ Școala cu clasele I–VIII, Agăș, județul Bacău.

geometrice florale în culori de roșu și negru. Poalele poartă același model ca ia, catrința, în râuri, țesută în stative ca și bărnețele. Femeile poartă banițe sau năframă în culori de roșu și negru, iar fetele au flori prinse în păr. Costumul de băiat este alcătuit din fustă și bluză cusute manual cu motiv geometric de frunză de stejar în culoare neagră. Pantaloul este alb. La brâu el poartă brâul lat, de culoare roșie țesut în stative. Pe deasupra se poară bonda cusută cu motive florale și pălăria sau căciula.

Copiii de la acest ansamblu dansează și cântă, respectând specificul zonei noastre și duc cu mândrie mai departe diversitatea și prospețimea obiceiurilor și datinilor cu care au crescut. În continuare vă voi descrie câteva dansuri specifice zonei noastre.

Rața este un joc foarte răspândit pe Valea Trotușului. El se dansează în tempo de sârbă, cu o măsură muzicală de 2/4 cu legănări ușoare de cap. Este plăcut nu doar pentru varietatea mișcărilor care îl însoțesc ci și pentru strigături:

I-auzi una rața măi,
Pauză
 I-auzi două rața măi,
Pauză
 I-auzi trei rața măi
 Și cu dreptul trei bătai
Pauză
 Trei sunt pentru lăutari
Pauză
 Și trei pentru fetele mari
 Și cu stângul trei
 Uite-acuma băiețele
 Cu amândouă la podele
 Un genunche sus
 Uite că s-a dus.

Și dansează în cerc, cu brațele întinse lateral și prinse de umerii partenerilor în stânga și în dreapta.

Alt joc foarte dansat este „Florica”. El se dansează în perechi, partenerii fiind așezați față în față. Fata este orientată la începutul jocului cu spatele la cerc; băiatul prinde cu brațul stâng brațul drept al fetei întins

lateral; mâna dreaptă o așază pe talia fetei iar aceasta se sprijină cu mâna stângă pe umărul drept al băiatului. Dansul este compus din două părți, fiecărei părți fiindu-i corespunzătoare o mișcare. Măsura muzicală este de $2/4$ și tempo-ul de sârbă.

„Ciobănașul” este unul din cele mai inedite jocuri ale moldovenilor, mai ales că pe cursul Troțușului oamenii se ocupă cu păstoritul.

Ciobănașul, joc de perechi în cerc, fata fiind alături, în dreapta băiatului, iar umărul lor stâng îndreptat spre centrul cercului, are următoarea ținută: brațul drept al băiatului se duce, prin spatele fetei, oblic dreapta în jos, unde întâlnește mâna dreaptă a ei lăsată pe lângă corp și îndoită din cot spre spate. Brațul stâng al lui, îndoit din cot spre spate, prinde mâna stângă a fetei întinsă, prin spatele băiatului, oblic stânga jos.

Ciobănașul se compune din două părți de joc, fiecareia fiindu-i corespunzătoare o mișcare.

„De doi”, joc adus prin depresiunea Ghimeșului de ciobani și pădurari, s-a împământenit de multă vreme în zona noastră folclorică și a căpătat – în decursul vremii – stilul specific local. „De doi” este jucat la toate ocaziile de către cei ce locuiesc pe cuprinsul Văii Ghimeșului.

Perechile de dansatori sunt distribuite în cerc, fata fiind în dreapta băiatului. Partenerii au corpul orientat cu fața spre stânga în sensul mersului mersului acelor de ceasornic. De doi se compune din trei părți de joc, fiecareia fiindu-i corespunzătoare câte o mișcare. Măsura muzicală este de $2/4$ iar tempo-ul de horă.

Acestea sunt câteva jocuri pe care elevii îndrumați de un coregraf profesionist – Robert Costrovanu – le au în componența suitelor ce le dansează alături de: *Hangul, Corăghiasca, Cărășelul, Hora, Sârba* și multe altele.

Sunt mândră că prin munca mea reușesc să transmit tinerelor generații dragostea pentru folclorul autentic, cu puternice trăiri, de pe Valea Troțușului.

Bibliografie:

- [1] Sârbu, George, *Folclorul muzical instrumental din Moldova – Ținutul Bacăului*, Iași, Editura Artes, 2003.
- [2] Sfârlogea, Gheorghe, *Jocuri populare din județul Bacău – Valea Troțușului*, Bacău, Casa Județeană a creației populare, 1970.